

ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

УДК 616.314:378.14

Т.П. Скрипнікова, Ю.І. Силенко, М.В. Хребор

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ ВДНЗУ «УМСА»

ВДНЗУ «УМСА»

Підготовка майбутнього фахівця включає не тільки засвоєння фактичних знань та оволодіння практичними навичками, а і формування аналітичного мислення, що дає змогу вирішувати конкретну проблему на основі аналізу зібраної інформації по даному випадку. У цьому аспекті особливого значення в навчанні лікарів-стоматологів набуває науково-дослідна робота, адже вона передбачає пошук інформації, порівняння даних, формування особистої думки стосовно проблеми [1].

НДР є однією з форм навчального процесу, в якій гармонійно поєднуються навчання і практика. У рамках наукової роботи лікар-інтерн спочатку опановує навички дослідницької роботи, потім починає втілювати здобуті теоретичні знання в дослідженнях, так чи інакше пов'язаних із практикою, а наприкінці цього процесу можлива участь у наукових конференціях різного рівня, в тому числі міжнародних. Різноманітність форм НДР дає можливість кожному лікарю-інтерну знайти заняття до душі, й участь у ній необхідна для гармонійної та глибокої освіти.

Останніми роками все більше доводить свою ефективність така НДР, яка відбувається в позанавчальний час у формі конференцій, конкурсів, підготовки до публікацій у студентських наукових збірниках тощо [2].

Формуванню навичок дослідницької роботи і творчого мислення в лікарів-інтернів, магістрів та клінічних ординаторів на кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів ВДНЗУ «УМСА» приділяється велика увага. У ролі постійного тренінгу на кафедрі щомісяця протягом навчального року проводяться клінічні конференції, де майбутні лікарі демонструють результати своїх науково-дослідних робіт. Щорічно наприкінці навчального року в академії проводяться підсумкові науково-практичні

конференції, на яких свої роботи представляють і лікарі-інтерни, магістри та клінічні ординатори з інших ВНЗ України.

Здатність до дослідницької роботи, аналітичного мислення, творчості є неоднаковою, це зумовлено, зокрема, рівнем підготовки, особистими характеристиками та іншим. Завдання викладача полягає у створенні умов для творчої діяльності кожного лікаря-інтерна. Працюючи з групою, викладач має провести обговорення проблеми, спонукаючи інтернів до формування власної думки. Під час колективної роботи визначаються лідер та потенціал кожного інтерна. При плануванні обсягу НДР викладач бере до уваги індивідуальні здібності інтернів, матеріально-технічні можливості закладу і час проведення роботи. Виділяють такі види наукових досліджень: фундаментальні - експериментальна чи теоретична діяльність, спрямована на одержання нових знань про основні закономірності будови, функціонування і розвитку людини; прикладні наукові дослідження - дослідження, спрямовані переважно на застосування нових знань для досягнення практичних цілей і вирішення конкретних завдань.

Результатом НДР можуть бути дані експериментальних та клінічних досліджень, опис клінічних випадків, ознайомлення з новітніми технологіями, методиками лікування тощо. Важливим напрямом науково-дослідницької роботи є санітарно-просвітницька діяльність. Популяризації цього напрямку сприяють пошук і впровадження нових методів і форм роботи [3;4].

Інформація, що є підсумком роботи лікарів-інтернів, має різного ступеня наукову і практичну цінність, адже в одному випадку це основа майбутніх дисертаційних робіт, лекцій або майстер-класів, а в іншому- інформаційні повідомлення як результати перших спроб дослідницької роботи.

Завдання викладача - розкрити потенціал кожного лікаря-інтерна, спонукаючи його до самостійної аналітичної роботи в різних доступних формах і видах.

Найглибші результати демонструють лікарі-інтерни, які займалися НДР безперервно протягом додипломного навчання. Їм притаманна сильна вмотивованість, міцна теоретична підготовка, схильність і навички науково-дослідної роботи. Найчастіше такі лікарі-інтерни продовжують навчання в магістратурі. Питання проведення науково-дослідної діяльності магістрантами заслуговує на особливу увагу. Магістратура готує фахівців високого рівня, тому і вимоги до НДР магістрантів, якості її вихідних продуктів мають свої особливості.

Мета - визначити особливості структури науково-дослідної роботи лікарів-інтернів на

кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів ВДНЗУ «УМСА».

Матеріали і методи досліджень

Проаналізовано 3 збірки наукових праць підсумкових науково-практичних конференцій лікарів-інтернів, магістрів і клінічних ординаторів, що проведені в академії з 2014 по 2016 н.р. у кількості 127 наукових праць. Кількість магістрантів щороку була приблизно однаковою - 5-7 осіб.

Результати досліджень

У загальній структурі НДР лікарів-інтернів стоматологів ми відокремили такі основні види робіт: експериментальна, клініко-лабораторна, інформаційна і санітарно-просвітницька.

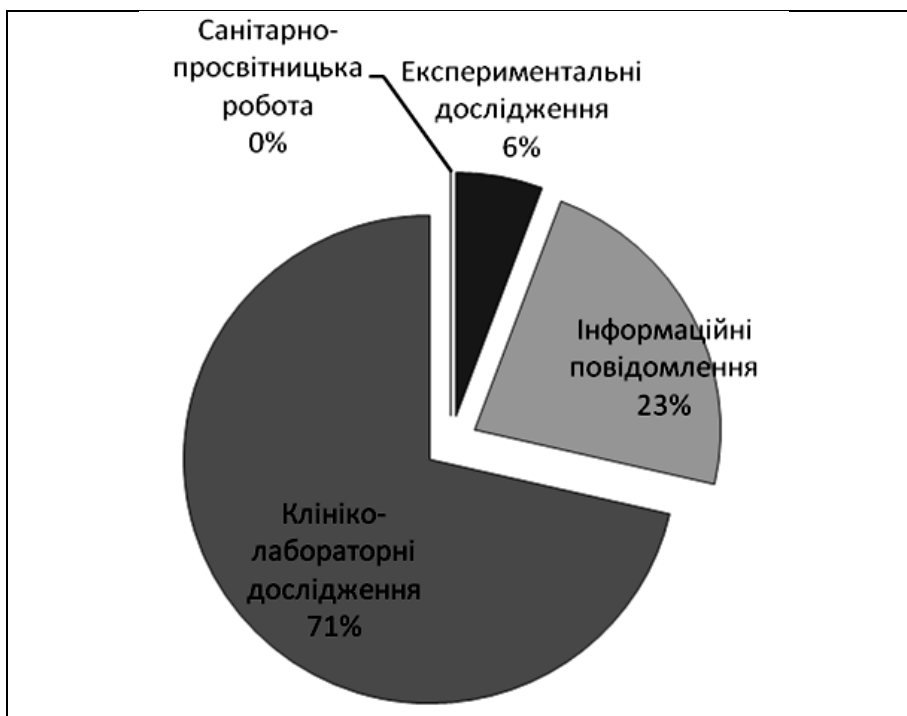
Таблиця 1
Структура НДР лікарів-інтернів

Роки	Усього тез доповідей	Кількість доповідей магістрантів		Вид роботи							
				експериментальна		клініко-лабораторна /з них клін. випадок		інформаційна		санітарно-просвітницька	
				абс	%	абс	%	абс	%	абс	%
2014	45	14	31,1	2	4,4	31/4	68,8/12,9	11	24,4	1	2,2
2015	42	13	31	1	2,9	28/5	66,6/17,8	12	28,6	1	2,9
2016	40	8	20	0	0	24/5	60/20,8	12	30	4	10,5

Таблиця 2
Структура НДР магістрантів

Роки	Кількість доповідей магістрантів	Вид роботи, виконаної магістрантами							
		експериментальна		клініко-лабораторна/з них клін. випадок		інформаційна		санітарно-просвітницька	
		абс	%	абс	%	абс	%	абс	%
2014	14	1	7,1	9/1	64,2/11,1	4	28,6	0	0
2015	13	1	7,7	9/0	69,2/0	3	23	0	0
2016	8	0	0	7/0	87,5/0	1	12,5	0	0

Структура НДР магістрантів з 2014 по 2016 рр.

Як показав аналіз структури НДР лікарів-інтернів, найбільша частка експериментальних робіт була в 2014 році - 4,4% загальної кількості. Найбільша кількість робіт, які були присвячені клініко-лабораторним дослідженням, також спостерігалась у 2014 році - 68,8%. Найменшою у 2014 році була кількість санітарно-просвітницьких робіт - 2,2% усіх робіт.

У 2015 році було одне експериментальне дослідження, що склало 2,9%. Разом із тим, спостерігалось збільшення кількості клініко-лабораторних робіт і клінічних випадків. Кількість клінічних випадків збільшилася до 17,5 %. Принципових відмінностей у інформаційних та санітарно-просвітницьких роботах не спостерігалось. Кількість робіт магістрантів у 2014 і 2015 роках була на одному рівні - 31% загальної кількості робіт. У структурі робіт магістрантів у ці роки переважають клініко-лабораторні (64% у 2014 році і 69% у 2015 році); найменша в структурі кількість експериментальних досліджень (7,1% у 2014 році та 7,7% у 2015 році).

У 2016 році тенденція до зменшення кількості експериментальних робіт збереглась. У цьому році таких робіт не було. Збільшилася кількість робіт лікарів-інтернів із клінічними випадками (20,8%), інформаційними повідомленнями (30,8%). Найбільший приріст спостерігався в кількості санітарно-просвітницьких робіт (до 10,5%).

Зменшилася кількість робіт магістрантів до 20%. У структурі магістрантських робіт 87,5% склали клініко-лабораторні дослідження. За роки спостереження магістрантами не були представлені санітарно-просвітницькі роботи.

Висновок

Останніми роками спостерігається зміна структури НДР лікарів-інтернів у напрямі зменшення частки експериментальних досліджень та збільшення частки досліджень, які не потребують залучення лабораторного обладнання і технічного ресурсу: збільшується частка опису клінічних випадків та інформаційних повідомлень. Привертає увагу збільшення кількості санітарно-просвітницьких робіт.

Література

1. Щербакова Н.П. Науково-дослідна діяльність магістрантів як важлива
2. складова професійної підготовки майбутніх педагогів / Н.П.Щербакова // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. „Розвиток дослідницьких здібностей обдарованих дітей та молоді”, 11–12 трав. 2011 р., Житомир. – К.: ІОД, 2011. – С.375–379.
3. Гаврилюк Л.В. Засоби заохочення студентів вищих технічних навчальних закладів до виконання науково-дослідної роботи іноземними мовами в позанавчальний час //Л.В.Гаврилюк //Зб. наук. праць «Педагогічна освіта: теорія і практика», 2012. - Вип. 10.- С.121-122.
4. Потапенко А.С. Рациональне поєднання різних форм, методів, засобів санітарно-просвітницької роботи у створенні проекту «Театр здоров'я» /А.С.Потапенко, М.О.Федевич, Т.В.Щаслива //Тези доп. наук.-практ. конф. лікарів-інтернів, магістрів та клінічних ординаторів, 26 трав. 2014 р., Полтава. - 2014. - С.68.
5. Лесейко Т.О. Особливості гігієнічного навчання та виховання дітей з вадами слуху / Т.О. Лесейко, М.В. Вершинін // Тези доп. наук.-практ. конф. лікарів-інтернів, магістрів та клінічних ординаторів, 25 трав. 2016 р., Полтава. - 2016. - С.55.

**Стаття надійшла
26.10.2016 р.**

Резюме

Стаття присвячена аналізу структури науково-дослідної роботи лікарів-інтернів, магістрів та клінічних ординаторів на кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів ВДНЗУ «УМСА».

Останніми роками спостерігається зміна структури НДР лікарів-інтернів у напрямі зменшення частки експериментальних досліджень та збільшення частки досліджень, що не потребують залучення лабораторного обладнання і технічного ресурсу: збільшується частка опису клінічних випадків та інформаційних повідомлень. Привертає увагу збільшення кількості санітарно-просвітницьких робіт.

Ключові слова: науково-дослідна робота, лікарі-інтерни.

Резюме

Статья посвящена анализу структуры научно-исследовательской работы врачей-интернов, магистров и клинических ординаторов на кафедре последипломного образования врачей-стоматологов ВГУЗУ «УМСА».

В последние годы наблюдается изменение структуры НИР врачей-интернов в направлении уменьшения доли экспериментальных исследований и увеличения доли исследований, не требующих привлечения лабораторного оборудования и технического ресурса: увеличивается доля описания клинических случаев и информационных сообщений. Обращает на себя внимание увеличение количества санитарно-просветительских работ.

Ключевые слова: научно-исследовательская работа, врачи-интерны.

UDC 616.314:378.14

ANALYSIS OF RESEARCH WORK OF INTERNS AT THE DEPARTMENT OF POSTGRADUATE DENTAL EDUCATION

T. P. Skrypnikova, Y. I. Sylenko, M. V. Khrebor
HSEI "UMSA"

Summary

Research is a form of learning process, which harmoniously combines training and practice. Within Medicinal Research intern initially acquires skills in research, then begins to implement the theoretical knowledge acquired in the study somehow associated with the practice, and at the end of this process participates in scientific conferences at various levels, including international.

The aim was to determine the particular structure of research work of interns in the department of postgraduate education of dentists in HSEI "UMSA."

Materials and methods of research. 3 collections of scientific papers of the final scientific conferences of interns, masters and clinical residents, which were held at the academy from 2014 to 2016 academic years in an amount of 127 scientific papers have been analyzed. Number of undergraduates each year was about the same 5-7 people.

Results. In the overall structure of interns' research, we singled out the following main activities: experimental, clinical laboratory, informative and sanitary education.

The analysis of the structure of interns' research works, thus the largest share of the experimental work, was conducted in 2014 and amounted to 4.4% of the total. The largest number of works that were devoted to clinical and laboratory research also were observed in 2014 and amounted to 68.8%. Least of all in 2014 was the number of sanitary and educational work, 2.2% of all work.

In 2015 there was one pilot study which amounted to 2.9%. However, there was increase in the number of clinical labs and clinical cases. Number of clinical cases increased to 17.5%. Entrenched differences in health information and educational work were observed. Number of graduate work in 2014 and 2015 was at the same level and amounted to 31% of the total work. The structure of graduate work during these years was dominated by clinical and laboratory work (64% in 2014 and 69% in 2015) and the lowest number in the structure of experimental studies (7.1% in 2014 and 7.7% in 2015).

In 2016 the downward trend in experimental work survived. The number of interns working with clinical cases was 20.8% and with information messages was 30.8%. The largest increase was observed in the number of sanitary and educational work (to 10.5%).

Number of undergraduate studies decreased to 20%. The works of postgraduates contained 87.5% of clinical and laboratory research.

Conclusion. Recent years have seen changes in the structure of interns' research towards reducing the share of experimental research and increasing the share of research that do not require the involvement of laboratory equipment and technical resources. The increase in the number of sanitary and educational work was noted.

Keywords: research work, interns.